

Etické poradenství

MUDr. Tereza Svatošová
Ústav etiky a humanitních studií
3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy

tereza.svatosova@lf3.cuni.cz

Etické poradenství je služba, která pomáhá zpřehledňovat eticky komplikované situace ve zdravotnictví. Tato služba je určena všem, kteří si kladou otázku, co je (v souvislosti s poskytováním zdravotní péče) v jejich situaci dobré, správné, etické. Obecně je pro etické poradenství určena jakákoli otázka, která se ptá po dobru pro pacienta.

Myšlenka poradenství v lékařské etice vznikla v 60. letech 20. století ve Spojených státech, a postupně se rozšířila do Kanady, Austrálie a zemí Západní a Severní Evropy. V současné době je etické poradenství zavedeno ve více než 80 % nemocnic ve Spojených státech a ve více než 85 % nemocnic v Kanadě. V České republice je etické poradenství zcela novou službou, zatím fungující jen na několika pracovištích, a díky portálu MůjDoktor24 je též službou fungující přes telefon a internet.

Nejčastěji je služba etického poradenství vyhledávána pro konzultaci etických otázek intenzivní péče a paliativní léčby (Kdy je správné léčbu nenasazovat? Kdy v terapii nepokračovat? Je dobré přejít na paliativní léčbu?), dále jsou často konzultovány otázky asistované reprodukce (Je pro mě dobré podstoupit asistovanou reprodukci?) a interrupce (Je potrat dobrým řešením?). V souvislosti s novými postupy ve zdravotnictví však etických otázek neustále přibývá a etické poradenství se snaží toto reflektovat. Jedná se např. o problematiku dárcovství orgánů, genetického testování, genové terapie či etickou problematiku předčasně narozených novorozenců.

Nezbytným požadavkem pro činnost etického poradce je vzdělání v medicíně a lékařské etice, ideálně v kombinaci s výcvikem v mediaci, krizové intervenci či psychoterapii. Práci etického poradce je rozpoznat etický rozměr problému a rozkrýt možná řešení, která na první pohled nemusejí být zjevná. Cílem etické konzultace je společně se žadatelem o konzultaci dojít k takovému řešení, které bude etické a pro žadatele přijatelné, dobré.

Důraz na etický rozměr péče dává pacientovi pocit, že je jeho problém vnímán nejen v kontextu biologickém a vědeckém, ale především lidském. Věřím proto, že etické poradenství brzy najde v České republice své místo a pomůže řešit nesnadné otázky, kterým čelí pacienti, jejich blízcí i samotní zdravotníci.

